

1.5 Προσανατολισμός καμπύλης

Έστω η καμπύλη $\alpha: [\alpha, \beta] \subset \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}^3$. Με τον ορισμό της καμπύλης ορίζεται αυτόματα πάνω σε αυτή μια φορά διαγραφής του ίχνους της μεταξύ του $\alpha(\alpha)$ και του $\alpha(\beta)$, καθώς το t πηγαίνει από το α στο β . Ορίζουμε δηλαδή έναν προσανατολισμό της εικόνας $\alpha([\alpha, \beta])$ ή αλλιώς έναν **προσανατολισμό της καμπύλης**.

Αν ως θετική φορά διαγραφής χαρακτηριστεί η φορά από το $\alpha(\alpha)$ μέχρι το $\alpha(\beta)$ (καθώς το t πηγαίνει από το α στο β) τότε η φορά από το $\alpha(\beta)$ μέχρι το $\alpha(\alpha)$ θα χαρακτηριστεί ως **αντίθετη** της προηγούμενης. Για παράδειγμα, οι καμπύλες $\alpha(t)$, $t \in [\alpha, \beta]$ και $\beta(t) = \alpha(\alpha + \beta - t)$ έχουν αντίθετη φορά.

Σημειώνουμε σε αυτό το σημείο ότι, η παραμέτρηση μιας καμπύλης με παράμετρο του μήκους τόξου δεν είναι μοναδική, μια και εξαρτάται και από την εκλογή του αρχικού σημείου t_0 (που αντιστοιχεί σε μήκος τόξου $s=0$) αλλά και από το

πρόσημο του ολοκληρώματος $\int_{t_0}^t \|\alpha'(u)\| du$, ανάλογα με τον αν είναι $t > t_0$ ή $t < t_0$. Άρα

η παραμέτρηση μια καμπύλης εξαρτάται από τον προσανατολισμό της καμπύλης.

Ισχύει γενικότερα το παρακάτω θεώρημα:

Θεώρημα

Αν $\alpha = \alpha(s)$ είναι μια φυσική παράσταση της καμπύλης α και $\beta(s^*) = \alpha(s(s^*))$ είναι μια άλλη φυσική παράσταση της καμπύλης α , τότε $s = \pm s^* + c$, c σταθερά.

Απόδειξη

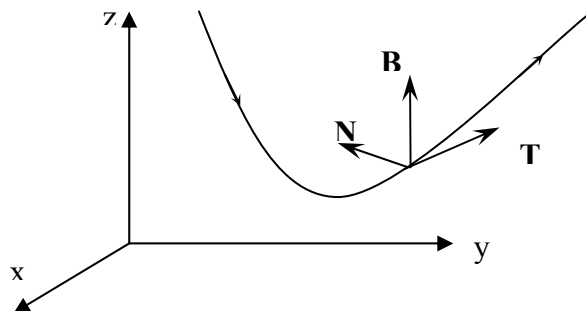
Αν $\alpha(s)$, $\beta(s^*)$ είναι δύο φυσικές παραστάσεις της καμπύλης α (δηλαδή $\|\alpha'(s)\| = 1$,

$$\|\beta'(s^*)\| = 1) \text{ τότε: } \beta'(s^*) = \frac{d\alpha(s(s^*))}{ds^*} = \frac{d\alpha(s)}{ds} \cdot \frac{ds}{ds^*} \text{ και } \|\beta'(s^*)\| = \left| \frac{d\alpha(s)}{ds} \right| \cdot \left| \frac{ds}{ds^*} \right|$$

$$= \|\alpha'(s)\| \cdot \left| \frac{ds}{ds^*} \right| \text{ άρα } \left| \frac{ds}{ds^*} \right| = 1 \text{ ή } ds = \pm ds^* \text{ και με ολοκλήρωση } s = \pm s^* + c.$$

1.6 Πλαίσιο Serret-Frenet, Καμπυλότητα καμπύλης, Προσημασμένη καμπυλότητα, Στρέψη καμπύλης, Γωνία καμπυλών

Πλαίσιο Serret-Frenet ή **κινούμενο τρίεδρο**, καλούμε την τριάδα των μοναδιαίων και καθέτων μεταξύ τους διανυσμάτων $\{\mathbf{T}, \mathbf{N}, \mathbf{B}\}$, τα οποία αποτελούν μια **δεξιόστροφη βάση** (φορά που προσδιορίζεται από τον κανόνα του δεξιού χεριού) σε κάθε σημείο μιας καμπύλης α , η μελέτη της οποίας δίνει κρίσιμες πληροφορίες για τη συμπεριφορά της καμπύλης (σχήμα 1.7).

Σχήμα 1.7